BUTLLETÍ

de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Publicació mensual

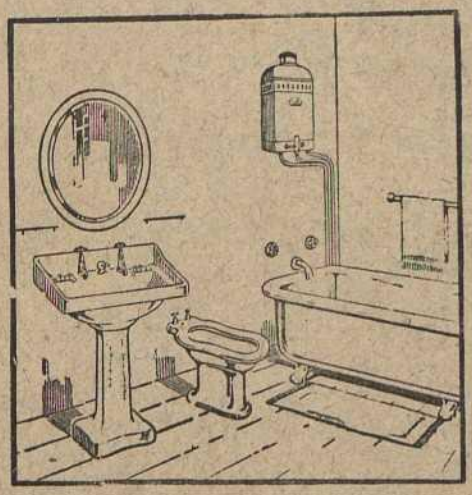
Portaveu de
l'Associació

Any IX

Núm. 75

Bañeras Lavabos
Calentadores
Waters Bidets
Cuartos de baño

WATER-CLOSETS
sin depósito
por medio del
Fluxómetro
"Iberia"

Funcionamiento
admirable

Calentadores "IRIS"
para cuarto de baño

Inexplosibles,
sólidos,
seguros
y de gran
rendimiento

Más de 4.000
instalados en
Barcelona

Garantizados
por 10 años

JAIME SAURET

7, PELAYO, 7 BARCELONA

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBÚ

MOSAICS DE GRES

FILL DE JAUME PUJOL BAUSIS

FABRICA ESPLUGAS DESPATX TALLERS - 9 - BARCELONA

Construccions en marbres i pedra

P. Gallés Alegre

Marbrista

Treballs per a obres, graons, taulells, aigueres, piques, escalfapanxes, tombes, panteons, làpides, etc., etc.

Diputació, 82 : Telèf. 30545 - Barcelona

CARGADOR DE TINTA CHINA

una novedad que facilita mucho el trabajar con tinta china.

Sus ventajas:

Depósito irrompible de caucho endurecido, de fácil manejo.

El tira líneas o el pincel se llenan en dosis exacta mediante una presión del dedo.

No se ensucian ni el dibujo, ni las manos.

La tinta china puede gastarse hasta la última gota; está protegida contra el polvo.

Las papelerías y casas del ramo mantienen un depósito del cargador de tinta china Pelikan.

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

CAMISERIA CORBATERIA
MITGERIA - GÉNERES DE PUNT

MAS I ROCA

CAMISERS

▪

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

▪

24, PORTAFERRISSA, 26
Telèfon 17642

16, FONTANELLA, 16
Telèfon 12211

BARCELONA

HIJO DE MIGUEL

MATEU

FERROS
ACERS
TUBS
BIGUES
MAQUINARIA
UTILLATGE
CONSTRUCCIONS

BARCELONA

VALENCIA

BILBAO

MADRID

BANCO DE VIZCAYA

CASA CENTRAL : BILBAO

Capital : 100.000.000 de pessetes

Reserves: 50.000.000 » »

SUCURSAL
A VILANOVA I GELTRÚ :
PLAÇA CONSTITUCIÓ, 14

Comptes corrents en pessetes amb interessos del 2 %, al 4 i ½ % anyal segons sia a la vista o a termini. Comptes Corrents en Francs, Lliures, Dólars, etc., abonant interessos segons moneda.

CAIXA D'ESTALVIS. — S'abona l'interès anyal del 3 ½ % i 3 ¾ % posant-se a disposició dels imponents, **completament gratis**, unes elegants **guardioles** d'acer brocejat, amb encaixos per a la introducció de monedes i bitllets de tots tamanys, provistes d'un mecanisme que priva l'extracció de la quantitat dipositada en forma que únicament pot obrir-se mitjançant la clau que el Banc té en son poder. **Es el procediment més adaptat per a fomentar l'estalvi.**

COMPRA-VENDA DE VALORS.
Amb pòlissa de Corredor col·legiat.

DESCOMPTE I COBRO DE CUPONS pagant-se el mateix que en els Bancs de Barcelona. Prèstecs i Crèdits mitjançant garantia de valors.

Tota classe d'operacions de Banca i Borsa.

Any IX Vilanova i Geltrú, febrer de 1931 Núm. 75

Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Portaveu de l'Associació ◆ ◆ ◆ Publicació mensual

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ PER ALS NO SOCIS :
Semestre . . . 1'75 Ptes.
Any . . . . . 3'50 »
Número solt. 0'30 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :
Ateneu de Vilanova i Geltrú, Rambla Principal, núm. 10

Del contingut dels treballs que es presentin per a la seva publicació, en seran responsables els seus autors.

UNA VISITA OFICIAL

COM a nota de transcendència per l'esdevenidor cultural de la nostra vila, hem de fer-nos ressó en aquestes columnes de la visita realitzada el dia 4 del mes en curs, pel Sr. D. Miquel Sangro Ros de Olano, marquès de Guad-el-Jelú, Ministre de Treball i Previsió.

La visita del senyor Ministre tingué per objecte, aprofitant la seva estada a Catalunya, de fer-se càrrec del funcionament d'algunes Escoles de Treball, entre elles la de Vilanova, i en especial veure els terrenys cedits per l'Ajuntament per emplaçar-hi una nova Escola, tota vegada que l'actual ja resulta insuficient, com així va poder comprovar-ho el representant del Govern, per estatjar-hi els diversos ensenyaments de la mateixa, principalment la part de tallers i laboratoris.

Arribà el senyor Sangro a les onze i quaranta cinc minuts, acompanyat de l'Alcalde de Valls, D. Isidor Murtra; del governador civil de Tarragona, D. Alonso Gimeno; de l'inspector de Formació Professional de la província de Tarragona, senyor Barbat; del director d'Acció Social, senyor Aragón, i del president de la Junta d'Obres Culturals, senyor Galiay.

Esperaren l'arribada del senyor Ministre de Treball, l'alcalde D. Francesc Puig, junt amb els tinents d'alcalde D. Pau Soler i D. Agustí Caba, i el secretari interí de l'Ajuntament D. Antoni Escofet; el president del Patronat de Formació Professional, D. Josep Agell i Agell; el director de les Escoles de Treball, don Lluis G. Castellá; el diputat provincial i individu del Patronat, senyor Mas Yebra; el capità de la Guàrdia Civil, D. Manuel Medina; el comandant militar, D. Rafel Galera; l'Inspector de Formació Professional, D. Llucià Novo; el president de la Junta de Patronat de la Biblioteca Museu Balaguer, D. Alfons Vinyals; el bibliotecari, D. Josep Agelet; l'Ecònom de Sant Antoni Abat, mossén Lluis Vendrell; el rector de les Escoles Pies, doctor Carles Riera; el president de la Cambra de la Propietat Urbana, D. Joan Soler, junt amb el secretari D. Josep

Carbonell, i els vocals D. Teodor Virgili i D. Sebastià Gumà; el jutge de primera instància D. Josep Landeta; el jutge municipal, D. Joaquim Foradada; l'arquitecte municipal, D. Josep M.ª Miró i Guibernau; els elements docents de l'Escola, D.ª Mercè Fusté, D. Pau Riera, D. Manuel Tous, D. Josep Pizá, D. Joan Robert, D. Santiago Crespo, D. Pere Salvo, D. Emili Rovira, D. Victorià Victoria, D. Miquel Artigues i D. Josep Coll; el representant del Foment del Treball, D. Lluis Carola, i el president de la nostra Associació, D. Joan Segalá.

Després de donar-li la benvinguda el director de les Escoles de Treball, senyor Castellá, el Ministre feu una detinguda visita a l'establiment docent, fent elogis de la tasca que realitza i de totes les instal·lacions, posant tot seguit la seva signatura, precedida de mots encomiàstics, en el Llibre d'Honor de l'Escola.

Després el senyor Sangro i els seus acompanyants es dirigiren a la Plaça de l'Estació, per a visitar les obres del nou edifici Escola, quedant complagut de les obres ja realitzades, que són l'iniciament i les que han de servir un cop acabades, per instal·lar-hi els ensenyaments de caràcter pràctic.

En el clos mateix de la part construïda, el Dr. Agell, en qualitat de President del Patronat de Formació Professional de l'Escola de Vilanova, expressà la seva satisfacció en poder acompanyar al Ministre en aquells moments, agraïnt ensems la confiança que els seus companys de Patronat i el Ministeri de Treball depositaren en ell, a la qual va correspondre acomplint el deure que li imposava la importància que l'obra té per Vilanova, de solicitar l'apoi oficial, a l'objecte de convertir en realitat el projecte tant de temps acaronat pels vilanovins, pel Claustre de Professors i mirat amb interès especial per l'Ajuntament, qui fent-se ressó d'aquests dalers, feu cessió a l'Estat d'aquells terrenys, donant totes les facilitats.

Recordà la noble figura de Víctor Balaguer, que fou l'iniciador de les Escoles que avui s'anomenen d'indústries, i digué que el Patronat estudia la creació de la secció especial de peritatges ferroviaris, en justa reciprocitat al paper important que ha fet Vilanova en el desenvolupament dels ferrocarrils a Catalunya.

El senyor Marquès de Guad-el-Jelú començà dient que veia que aquesta obra que s'inicia es feia necessària. La visita a l'Escola, digué, m'ha acabat de convèncer. Afegí que creia en la realitat de l'obra començada, perquè Vilanova uneix al geni de Víctor Balaguer una idea romàntica, que és la que fa possible la realització de les grans coses que són les que després donen caracterització als pobles. Vilanova, digué, estima l'Escola, deu estimar-la; és una obra que té un passat gloriós, un present ple de prometences i un pervenir que ara comença; el meu desig és col·laborar-hi, i si el temps i les circumstàncies ho permeten, es farà el que Vilanova anhela.

Afegí que en deixar d'ésser Ministre i reintegrar-se en el seu càrrec com empleat del Ministeri de Treball, farà i posarà tot el seu interès i tot el seu amor perquè l'Escola s'acabi, la qual, digué, té un emplaçament simbòlic; a son costat la via del ferrocarril que permetrà l'expansió per tota la Península, i enfront la Biblioteca-Museu Balaguer, com a tribut de recordança a aquell il·lustre benefactor, al qual es deu l'esforç que es dugui a terme.

Després es feu la visita a la Fundació Balagueriana, on esperaven al Ministre i acompanyants, els individus de la Junta de Patronat, D. Alfons Vinyals, D. Joan Ventosa i Roig, D. Josep O. Puig i Font, D. Pau Alegre i Pi i D. Gustau Galcerán, el bibliotecari senyor Agelet i l'administrador D. Ferran González, que mostraren al senyor Sangro els tresors que tanca aquella Institució, signant el ministre a l'Album d'Honor una vegada realitzada la visita, tenint paraules de gran elogi per la Fundació i vers l'eminent patrici del qual porta el nom.

Acabada la visita al Museu-Biblioteca Balaguer, sortiren el Ministre i els seus acompanyants, dirigint-se vers l'Ateneu.

Ja en aquell Centre, el president D. Francesc Morgades feu els honors als visitants. El senyor Sangro felicità a la Junta Directiva per l'obra d'ensenyament que du a terme l'entitat, així com també tingué mots d'encoratjament vers la nostra Associació, a la que prometé una Copa com a trofeu per a ésser disputat entre entitats deportives de caire cultural i obrer, enterant-se amb complaença de la nostra tasca instructiva, així com de la que desenrotllen les entitats i seccions que tenen l'estatge social a l'Ateneu.

En finalitzar la visita, el marqués de Guad-el-Jelú i els seus acompanyants foren obsequiats amb un «lunch», en el transcurs del qual el senyor Agell digué al Ministre que l'entitat Ateneu era mereixedora de tot l'apoi i que tingués present que era una societat del mateix caràcter la que fou la propulsora de la creació de les Escoles d'Arts i Oficis, i que molts dels elements que integraren aquella foren més tard els primers ateneïstes.

El Ministre escoltà amb molta atenció les paraules del senyor Agell, prometent interessar-se per a donar un apoi efectiu a l'obra de l'entitat.

Abans de deixar la nostra vila, feren una visita al formós Camp d'Esports de l'Associació, enterant-lo de l'esforç realitzat per la nostra societat, el president de la Secció Esportiva, D. Josep Oriol Miquel, quedant complagut el Ministre dels nobles propòsits que animaren a la nostra Associació, en dotar a la vila de tan valuós element per la propagació i pràctica de l'educació física, objectiu principal que motivà la seva creació.

Després de la visita al nostre estadi, el Ministre i els seus acompanyants s'acomiadaren de la nostra vila, pronunciant mots expressius d'agraïment per les atencions de què foren objecte.

En fer-nos ressó de la visita realitzada pel Ministre de Treball i Previsió, esperem, confiant en les paraules del senyor Sangro que, tant per lo que fa referència a l'Escola com per les nostres entitats, els comuns objectius que perseguim, tenint per guiatge el bé de la nostra vila, es veuran premiats de faisó alentadora, considerant la finalitat lloable que els informa i és norma principal de la seva vida.

ADVERTIMENT. — Preguem als nostres consocis que, de qualsevulla deficiència que observin en la repartició del BUTLLETÍ, se serveixin donar avís a la Junta de l'entitat.

APLICACIÓ DE LA CEL·LULA FOTOELECTRICA AL CINE SONOR I LA TELEVISIO

Tema de la conferència donada en el nostre estatge social de l'Ateneu, el dia 18 de novembre de 1930, a càrrec del nostre consoci D. Josep Cucurella i Xicola.

II

ENTREM a l'aplicació de la cèl·lula a la televisió. La televisió és un problema avui en dia encara no resolt; totes les temptatives fetes han resultat fins ara imperfectes per diferents raons tècniques.

De moment, tots els aparells televisors, els millor combinats, transmeten una silueta sobre una pantalla no més gran que el tamany d'un segell de carta; tot i amb això manquen de finesa i claredat, tenint tots ells una extremada complicació.

Sobre els principis que descansa avui aquesta ciència, el problema més difícil és el sincronisme de la visió, entre l'emissor i el receptor.

Vegem, doncs, superficialment, el problema tal com avui està plantejat.

Heu vist que per mitjà de la cèl·lula és possible transmetre un punt lluminós a certa distància. Per formar, doncs, una imatge, és necessari que aquest punt lluminós tingui moviment, de manera que pugui desplaçar-se per tota la superfície de la imatge i en un temps excessivament curt, que no excedeixi al de la persistència de la retina humana. Es necessari que aquest punt lluminós es desplaci a una velocitat tal, que doni la il·lusió de continuïtat. La imatge serà,

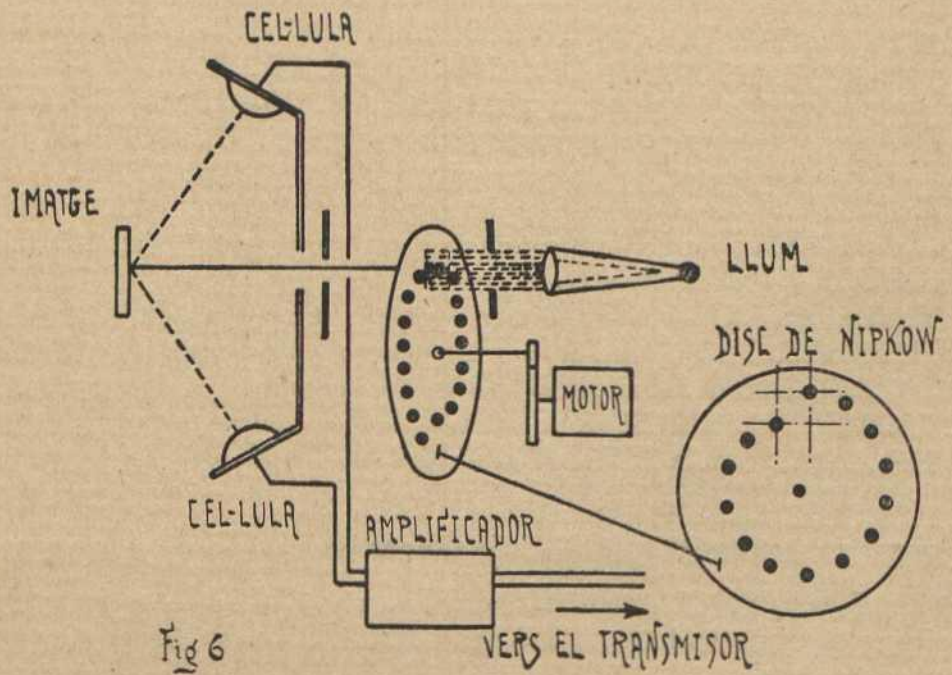

Fig 6

doncs, puntejada, per tota aquesta sèrie de punts lluminosos. Simultàniament totes aquestes posicions del punt lluminós deuran ésser transmeses per l'emissor i recollides pel receptor que deurà projectar-les sobre la pantalla, a fi de reproduir per cada raig de llum un punt lluminós real de la imatge transmesa.

Aquesta condició es porta, doncs, en una variació de llum excessivament gran, d'un valor tant o més elevat que són avui les freqüències de la radifusió. Es a dir, és necessari crear un punt lluminós que s'encengui i s'apagui milers de vegades per segon. Aquesta reproducció per punt lluminós pot ésser comparada a la dels fotogravats d'impremta, on la trama més vasta té de 600 a 700 punts per centímetre quadrat.

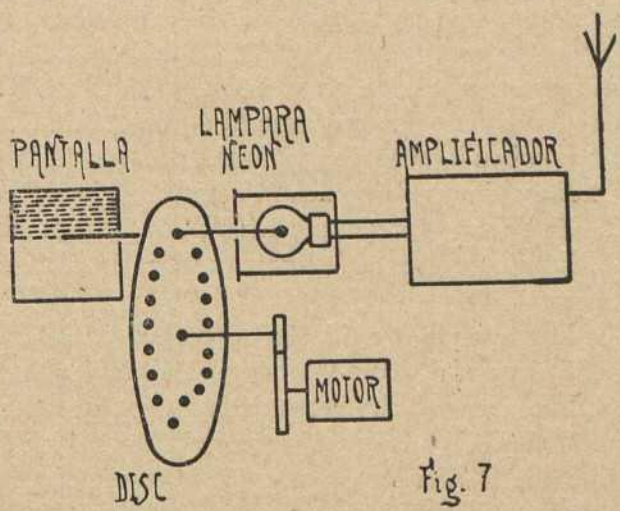

Fig. 7

Anem a veure còm s'ha pogut modular aquest raig de llum. Entre altres procediments, citaré aquí el més senzill i el més emprat fins ara. Consisteix en un disc que gira davant del focus de llum que il·lumina la imatge. Aquest disc té un cert nombre de forats disposats en forma d'espiral, de tal manera, que les distàncies que separen dos forats consecutius, són iguals a l'amplada de la imatge, i l'alçada d'aquesta, igual al pas de l'espiral. El diàmetre d'aquests forats serà igual a l'amplada de la imatge dividida pel nombre de forats. Per aquests forats hi passen raigs de llum que cobreixen successivament la imatge a transmetre, i cada un d'aquests raigs forma un punt lluminós sobre la imatge, que per reflexió, és recollit per les cèl·lules fotoelèctriques disposades a l'entorn (Fig. 6). La reflexió d'aquests raigs serà més o menys intensa, segons sigui el poder reflector de la imatge.

La modulació perfecte per la persistència de la retina és necessari que la imatge sigui vista completa cada divuitem de segon; doncs si tots els punts d'una imatge de 50 milímetres de costat han d'ésser tramats per un disc que tingui 50 forats, tindrem que el nombre de punts lluminosos en tota la imatge serà de 45.000 per segon, o sigui una freqüència de 22.500 períodes per segon.

Però una imatge amb superfície tan reduïda (50 × 50 milímetres) i una trama de 2.500 punts no té gaire camp d'acció, ja que la visió queda limitada per la d'un sol espectador i la finesa de la trama té molt que desitjar. Portar la imatge a una superfície més gran i a una trama més fina, seria augmentar el nombre de punts lluminosos per segon, el que equival a dir la freqüència. Actualment la televisió es fa per l'intermedi de les estacions de radifusió que treballen dintre d'una zona de freqüències no més gran de 20.000 períodes. Es pot creure que en el pervenir s'utilitzaran per la televisió longituds d'ona de 50 a 100 centí-

metres. En definitiva, devem dir que la cèl·lula fotoelèctrica és la base de l'emissió d'imatges televisades.

Quant a la recepció és també necessari modular la llum d'una làmpara, per un disc exactament igual i que gira a velocitat constant, en sincronisme i en fase amb el disc emissor (Fig. 7).

El principi fonamental de la televisió a distància es basa, doncs: 1.ª Exploració de la imatge, punt per punt, mitjançant la cèl·lula fotoelèctrica. 2.ª Lligament entre la cèl·lula de l'emissor i la làmpara neon al receptor, de tal manera que la intensitat d'aquesta última sigui proporcional a la llum rebuda per la cèl·lula i transformada en corrent elèctrica. 3.ª Exploració del raig de llum sobre la superfície il·luminada per la làmpara neon, a la recepció, perquè sigui en sincronisme amb l'emissor.

El primer cas d'exploració de la imatge està resolt des de fa alguns temps. Entre varis sistemes, el més emprat és el disc nikow per la simplicitat que reporta.

La segona qüestió, és de trobar una làmpara que la intensitat lluminosa sigui proporcional a la corrent elèctrica rebuda. Aquest és un problema dels difícils a resoldre. La làmpara a gas neon sembla la més adaptable. S'han construït aparells basats sobre la poralització de la llum, però els resultats semblen ésser lluny d'ordre pràctic. En el tercer cas, la recepció depén sobretot del sincronisme dels dos moduladors de llum. Els discs són moguts a velocitats constants per motors elèctrics que permeten lligar el sincronisme amb l'emissor, per medis elèctrics o mecànics especials. Alguns es valen de senyals raditelegràfiques, altres per desplaçaments del camp elèctric, etc., etc.; en fi, el sincronisme es troba, però molt difícilment; la qüestió és conservar-lo i mantenir-lo constantment en fase, és a dir, que el raig de llum que passa pel primer forat en el disc de l'emissor coincideixi també en el receptor.

Actualment molts sistemes televisors estan posant-se en pràctica en diferents països. Encara no fa dos mesos que l'enginyer americà Alexanderson va fer unes demostracions en el teatre de Schenectadi, de Nova York, emprant un aparell ideat per ell i construït per la General Elèctric, on la imatge quedava reproduïda sobre una pantalla de dos metres de quadre. Aquesta gran superfície va obtenir-la mitjantçant un miler de làmpares neon que s'encenien i s'apagaven per cada raig de llum que explorava la cèl·lula. Problema extremadament complicat sense valor pràctic positiu.

A Anglaterra, l'enginyer Baird, que disposa d'una emissora de televisió, ha pogut industrialitzar el seu petit aparell i portar-lo a la venda del públic. La televisió està, doncs, sota un període decisiu per arribar prompte a industrialitzar-se.

Heu vist sota un camí molt rudimentari i sense deturar-se enlloc les aplicacions de les cèl·lules fotoelèctriques. L'aplicació més interessant potser sigui la televisió, però en aquesta ciència li manca encara bastant per arribar al problema industrial i pràctic. Els grans físics no es desmaien i segueixen les recerques necessàries per donar-li la vida que requereix, doncs és de creure que la física

molecular i l'òptica ens reserven encara moltes sorpreses que portaran la televisió a la perfecció desitjada.

Es d'esperar que en un dia no molt llunyà tindrem a la llar la televisió, amb la jornada esportiva viscuda i el teatre en família.

DE L'EXCURSIO A MALLORCA

II

Dilluns, dia 25 : Valldemosa - Port de Sòller - Sòller

SON les nou del matí quan l' autocar emprén la marxa cap a Sòller; sortim avui disposats a veure el que ens oferirà la jornada a fora de la ciutat.

Tenim ja enfocada la carretera; el sol aplana sobre nosaltres; anem fixant l'atenció en el paisatge que va envoltant-nos; els camps d'oliverars, amb ses formes tan rares i variades de les soques, donen una visió extraordinària al conjunt.

Arredossat entre muntanyes de molta vegetació, s'ens presenta a la vista el poble de Valldemosa; a l'esquerra i abans de l'entrada al poble, hi ha la «cartoixa», on fem parada per poder-la visitar. L'edifici es conserva encara força bé; a l'església hi ha uns grans frescos que semblen, tanmateix, que siguin recentment pintats i són ja quasi centenaris — fets encara de mà dels frares —; es conserven, demés, vàries joies artístiques de gran valor, com pintures i treballs incrustats, d'una paciència sens límits, pròpies només de trobar-se dintre els claustres; visitem el pati, les cel·les, en una de les quals s'hi aposentava el cèlebre músic Chopin. Avui dia d'aquestes cel·les n'han fet habitacions i són adquirides, la majoria, pels que s'hi estatgen.

Continuem la ruta fins a Miramar, on disfrutem d'una admirable vista que d'aquí es domina; els arbres que projecten la seva ombra sobre el mar, donen una impressió i relleu extraordinaris, accentuats en la perspectiva de la «roca foradada».

Després de gaudir prou d'aquest bell paisatge, ens dirigim vers «Don Masroig», una gran finca particular pertanyent al Duc d'Austria, on visitem el Museu, podent admirar una gran col·lecció de teles, havent-hi entre elles, dues del nostre Joaquim Mir, a qui fem mostra una vegada més de la nostra admiraeió.

Ara anem ja, amb embranzida, cap a Sòller, passant pel bell poble de Derja, i ara ve l'abrupte del viatge, car la carretera va enfilant-se per les muntanyes amb un seguit d'esses que espanten — en comptem més de seixanta — i on el xòfer ens mostra la seva perícia en el volant. Passem per la falda del Puig Major i recordem el Montseny, evocant aquella poesia de l'Alcover que les simbolitza i agermana.

Arribem a Sòller, i poc després al port, que és el terme de l'excursió.

Som a l'hotel «Mar i Sol», arran del mar, i estem, per tant, enfront del port.

Es veritablement corprenedora la contemplació d'aquest port; sembla més aviat un llac naixent entre muntanyes; des d'on estem, no es distingeix pas la sortida. Vist a cop d'ull el mar, la seva aigua reposada, d'un to blau clar, ens delecta i captiva.

Corresponent al lloc i de pas, perquè el temps i l'ocasió hi conviden, part dels excursionistes prenen un bany, i altres en una barca, es disposen donar un passeig fora del port.

La sortida del port és per un costat, passant per en mig de dues muntanyes; sortint al mar anem seguint d'aprop les abruptes roques, que a cada recolze caurà una impressió nova i tonalitats diferents i capricioses, que fan sentir una intensa emoció.

Un cop desembarcats i dinat en aquell deliciós marc, altra volta sobre l'auto ens dirigim al poble de Sòller, on girem una vista general, adonant-nos de la importància del mateix, fent «pendant» amb el seu port per l'encís que desperta.

Retornem ja cap a Palma, passant pel «Coll», des d'on es contempla una vista extraordinària, arribant a descobrir la veïna illa de Menorca, encara que tan diminuta i confosa, que no s'en pot fer pas càrrec.

I així, amb espectació creixent, hem arribat a la fi del dia, quedant tots en un record viu i delectant sens precedents.

Dimarts, dia 26. — Pollensa i Formentor

Avui hem de traslladar-nos a la part més llunyana de la illa, que tenim de travessar en sentit diagonal; són uns 100 quilòmetres que hem de fer per arribar-hi; no cal dir com després de la impressió de les anteriors, aquesta, que és de gran envergadura, fa pressentir una prodigalitat de sorpreses.

Amb el major optimisme emprenem la marxa, fent un viatge esplèndid. El tràfec en aquesta part és més accentuat, el que demostra que en els pobles d'aquest indret hi ha una vida més intensa. Passem per Vilafranca, nom que ens recorda la del nostre Penedès; són molts, també, els pobles que es van succeïnt a continuïtat.

Essent temps de recollida de fruits, dóna un alegre moviment a aquells camps, no faltant-hi, és clar, les collidores atrafegades fent la seva tasca.

Som ja a Inca, poble importantíssim, que es troba a meitat del trajecte; aproximadament, com els demés; les cases de color de terra donen un aspecte ben pintoresc i de to colonial; poble d'anomenada per la fabricació de calçat, essent efectivament moltes les fàbriques i tallers establerts, segons a primera vista podem constatar.

L'aspecte és de tràfec molt pronunciat, quasi ciutadeja, comprovant-se la importància per l'afluència d'autòmnibus que de distints punts hi tenen servei establert.

Sense perdre temps, l'auto va tallant les distàncies fins arribar ja al poble de Pollensa. A poca distància s'ens presenta una filera de cases; emprenem un carrer en línia recta i ens trobem al final, amb gran sorpresa, al mig del port, presentant-s'ens a la vista una gran esplanada de mar, amb la particularitat que

tota aquella immensitat — vista des del moll — és al mateix nivell, amb els dos extrems o braços del port — formats per les mateixes muntanyes — a una distància d'amplària interposada per alguns quilòmetres.

L'aspecte d'aquest port és imponent en contemplar la grandària, que arrodonida pel relleu de l'aigua bressolant, fent petits solcs, graciosament, dóna uns variats aspectes impossibles de descriure.

A tots s'ens encomanen les ganes de travessar aquell port, i a una part, de profunditzar-lo, rebejant-se en aquelles aigues. La barca, ja solcant per aquella posta, va prenent el rumb fora port, passant uns moments emocionants i d'esplai intens. Tornem a terra esguardant aquell lloc, que a cada moment presenta noves impressions, fins que ens avisen per anar a dinar.

Ja entrada la tarda, ens encaminem fins a Formentor — a la punta de la illa —; l'auto ací escala el camí fressat muntanyes amunt; estem ja al bell mig, quan tot d'una i a la banda oposada, a la que fa un moment l'hem deixat, s'ens presenta a sota un recó magnífic que fa la mar, omplint un semicercle de les muntanyes; una roca talment col·locada i tallada expressament, en mig mateix del semicercle, dóna un aspecte de llac paradissíac o de fantasia inversemblant.

Enfilem encara més amunt, i virant en direcció contrària, ovirem ja la mar d'aquest altre costat; divisem el gran edifici de l'Hotel de Formentor, situat en lloc preferent, en una muntanya sobre el mar, voltat de pins i a la ribera definint en platja, dóna també una altra vista de característiques ben diferents a les demés. Un cop vist aquest nou punt, emprenem la davallada fins al poble de Pollensa, on, com a nota ben particular, anem a visitar el «Calvari», o sigui una ermita al cim d'una muntanya, sobre el poble, i que hi ha una escalinata afilarada de dalt a baix, construïda amb pedra, amb artística barana i escortada per arbres en tot el llarg, d'un efecte ben escaient; fent un «tour de force» empitrem escalinata amunt, comptant trescentes i tantes escales per arribar-hi. Un cop, però, ací dalt, veiem recompensats els nostres esforços, ja que passem una bella estona contemplant la gran vista que es domina.

Després de contemplar el caire de la població, remarcant el tipisme que s'hi respira i contrastant les entrellaçades i llarguíssimes cues, que «ses precioses nines» llueixen joiosament.

Reemprenem la tornada a Palma, a la que ordenadament anem concentrant-nos de la jornada.

Dimecres, dia 27. — Coves del Drac i dels Hams.

Som ja l'últim dia d'estança a Mallorca; no podem pas anar-nos-en sense fer la visita obligada a les famoses coves «pinyol» de l'excursió, i per tant, avui, al revés dels anteriors dies, hem d'efectuar la visita per les entranyes de la terra.

Després d'un trajecte magnífic, hem arribat a Manacor, domini de les coves, creixent l'emoció espectant a mesura que anem apropant-nos al lloc que ens depara les sorpreses. Ens encaminem a «Porto-Christo», i al poc temps d'arribats, comencem la visita, juntament amb el contingent que espera l'entrada del primer grup per efectuar la visita.

Ens internem a les «Coves del Drac» antigues, anant seguint els guies i distingint els llumets d'acetilén, que prèviament han anat distribuint, notem desseguida la humitat del lloc, degotalls persistents. Anant seguint el camí marcat en davallada, ens mostren el lloc denominat el «Bany del Sultan», en el fons del qual una aigua d'un blau fortíssim hi transparenta; més enllà, la figura de «Donya Inés»; més avall una gran plaça; format com un grup escultòric el «naixement»; en una columna de grosses dimensions hi està plasmada la figura d'un fenomenal dragó; unes grans places, que buscant el punt estratègic, il·luminant en magnesi, donen una visualitat d'una munió de variades i fantàstiques formes. Ens dirigim després a les noves coves, recentment descobertes, a continuació de les antigues, i en aquestes l'afecte és encara més impressionant, tota vegada que presenten les columnes i figures — podríem dir verges, i per tant, blanquíssimes — d'un aspecte més rellevant. Són notables les grans places o salons que hi ha, essent veritablement sorprenent el «teatre de fades», que per sa grandiositat i distribució és una meravella. Travessem quiscuns ponts, fem corrua per un caminet estret, fent cap al final de la cova on aflueix el llac «Martel» que per la mansuetud de les aigues, el penjall de les estelectites, fins a besar-la, i les escalinates, socavades al seu entorn, fa un efecte de monstruositat cavernària imponent.

De prompte s'apaguen els llums, quedant així en una obscuritat absoluta, i vé aquí la presentació de l'efecte que culmina aquesta visita.

Des de l'extrem del llac va apareixent una resplendor que a mida que anem avançant van projectant-se diferents formes sobre l'aigua que multiplica les tires de llums que lentament van apropant-se i fent una impressió talment com de màgica, adés acompassat al pas dels mateixos, es va oint una música delicada que en conjunt donen una fantasia inexplicable. Un cop han anat apareixent al davant aquelles llums, ha desaparegut ja tota fantasia, que no són més que unes gòndoles il·luminades exteriorment per una rastrellera de bombetes elèctriques. Un cop feta la primera impressió, l'orquestra, des d'una de les barques, ens obsequia amb un concert, executant vàries obres clàssiques, i entre elles, «L'Emigrant» i una sardana que tot el públic, sentint-se identificat, aplaudeix, fins obligar a bisar-les.

Pujem després en una de les gòndoles, fent la travessia d'aquest impressionant llac subterrani que ens condueix a la sortida de les coves.

Ens encaminem ara cap a Manacor, a l'«Hotel Cana Pasta», on dinem, essent avui ja una cosa que fuig dels demés dies, per la gran quantitat d'excursionistes que tot ho invadeixen.

A la tarda, a l'hora de visitar les coves de l'«Hams», ens despedim d'aquest lloc, i al poc temps, som ja altra volta sota terra. Aquestes són més petites, no obstant, l'aspecte és ben diferent, ajudant-hi també, la llum elèctrica que en aquestes hi ha instal·lada.

Admirem el «Rebost», una sala on pengen les cansalades, pernils, etc., i altres sales que per la finor i entrellaçat dels fòssils, formen uns teixits i brodats, de factura ben remarcable.

Ja vistes aquelles, i per tant, complerta l'última part del programa, la melangia s'apodera de nosaltres, car ens dol deixar aquelles terres, que tants tresors i impressions ofereixen i les hi devem. No obstant, el temps, immutable, va marcant les fites, i després de sopar i proveïts de les típiques «ensaimades», prenem marxa cap al port, on embarquem en la motonau «Infant D. Jaume», que és una de les més modernes que presten servei en el continent.

...La marxa ha començat; amb els ulls fits, des de coberta, anem despedintnos d'aquells llocs, que ara ja coneguts, amb més recança s'ns van allunyant.

Dijous, dia 28. — Retorn a Vilanova.

El viatge ha estat esplèndid. Un cop desembarcats, anem a trobar el primer tren que ens condueix a Vilanova, quedant finida l'excursió, que per tots conceptes ha resultat un èxit més dels que amb motius semblants i en altres activitats estan registrades a l'historial de l'Associació.

F. MESTRES

Octubre 1930.

DIADES VISCUDES

ELS vilanovins, pel fet o coincidència de celebrar la festa major d'hivern el dia de Sant Antoni Abat, dit també dels ases, no havem pogut defugir de la befa del retret de que s'ens ha volgut fer víctimes. I ni el temps ni el decaiment de la festa ha pogut esborrar encara de sobre nostre el san-benet que tan plau als nostres detractors.

Anem a recordar ara el que havia estat cinquanta anys enrera la festa dels tres tombs, quan la colla vella era capitanejada pel vell Agustinet, home de franquesa poc menys que descarada, i que tractava de tu a tu al més encopetat senyor, considerant-se d'igual potència o jerarquia, a l'extrem de qué amb les seves relacions no es privava de fer exhibició — amb la satisfacció dels dialogants — de les seves detonants ventositats que mai podien mancar-hi, perquè sempre les tenia a punt d'explotar, i que segurament eren celebrades i tolerades per la gràcia amb què vestia un llenguatge el més pintoresc i xocants ocurrències.

Aquest home esdevingué a vila, per obra i gràcia del seu tipus característic, poc menys que un personatge amb visu d'institució, car talment semblava que ningú podés prescindir del servei de les seves tartanes quan tenia necessitat de traslladar-se d'un punt a altre més o menys allunyat, per la gran simpatia que sabia espargir amb sa particular manera d'ésser, i comptava entre els seus clients el bo i millor de cada casa, dit amb el bon sentit de la paraula.

L'Agustinet era tanmateix el prototipus de l'últim traginer més característic que ha tingut la vila. Conservà fins a darrera hora per cobrir l'aixerida testa el mocador d'herbes o de Saragossa — ja gairebé perdut del tot dels nostres costums — i sols emprava la gorra de carreter amb botó per endiumenjar-se rares vegades, i les més d'aquestes, per sobre del mocador, tot portat amb una pressumpció i «garbo» encantadors.

Arribada la diada de beneir els animals, s'aplegaven a la seva colla, perquè era la més antiga, demés dels masiencs, les cases exportadores i l'agència dels cotxes de Vilafranca d'Antoni Juvé, conegut per l'«Antonet dels cotxes», que per haver estat establert a la Plaça de Riego, són molts que, a la qual, a través de tants anys, encara l'anomenen per Plaça dels Cotxes.

La colla vella, que pels seus importants components es feia nombrosa, no comptava amb la moda de l'abanderat i era capitanejada per l'Agustinet amb el seu típic trajo de vellut blau, poques vegades amb el gec encotillat del mateix gènere i color i gairebé sempre amb mànegues de camisa blanca, amb plecs puntejats i armilla que li servia més que per altra cosa per a sosteniment del mocador de mocar passat per la sota-aixella. Llavors la benedicció es feia a les vuit del matí, i es considerava com hora de la droperia.

Després d'un temps, a la rescissió de la casa Antonet se sumaren a aquesta els particulars que disposaven de caballeries, i altres cases de comerç, i ja disgregada la unió, es beneí una hora més tard, i els tres tombs seguiren fent-se a l'entorn de l'església fins a formar-se la colla nova de «Cal Nicolau», que protegida pel patrici Pau Soler (Girabals), prengué un caire de modernitat que trencà tot el típic i tradicional de la festa. Aquesta colla estengué de bell antuvi els tres tombs per la Rambla, des de la Plaça de les Neus a l'encreuament de la carretera de Santa Creu de Calafell i com s'hi afegiren les bandes de música i se la decorà amb la bandera i vestimentes d'oripell, el públic s'interessà més per aquesta i poc a poc s'hi anaren agrupant els que havien engrossit la colla vella, desapareixent per consumpció amb ella els tres tombs al voltant de l'església.

Per haver assenyalat aquesta colla l'hora de benedicció a les onze, meresqué dels vells el titllat de «colla dels dormilegues».

La nova colla, amb el seu esperit de joventut i d'innovació, establí els primers anys de llur institució, el repartiment de coques als associats, que encara havem presenciat aquest any, si bé més migradament i perdut del tot per ella, l'àpat de germanor, la cursa fins a La Mata, amb premis per al cavall vencedor, i el sarau de companys a La Floresta.

Coses totes que són de doldre pel que tenien de festa i de pintoresc, i que és difícil poder tornar a reviure mentre es vegin mancades de la manxiula de l'entusiasme.

R. FERRER

LA NOSTRA JUNTA DIRECTIVA

La Junta Directiva de la nostra entitat ha quedat constituïda com segueix: President, D. Joan Segalà i Ventosa; Vice-president, D. Manuel Tetas i Sala; Secretari, D. Ramon Carbonell i Subiranes; Vice-secretari primer, D. Miquel Bèrnia i Susagna; Vice-secretari segon, D. Anton Garí i Curella; Tresorer, don Antoni Nicolau i Cortés; Comptador, D. Ramon Nolla i Pastor; Vocals: D. Enric Almirall i Boés, D. Joan Rovira i Mestres, D. Josep Garí i Miró i D. Lluis Arnabat i Roset.

CINEMA

HEM anat a veure la realització de la novel·la de Remarque, *Sin novedad en el frente*, film rodat pels americans amb una cura que no ens tenien acostumats.

Aquesta obra que ha estat llegida per milions de mortals i que ha fet esgarrifar a l'actual generació jovenívola en reviure el passat cataclisme, llegint les pàgines que han merescut l'elogi sincer de la crítica mundial, no defrauda en res al llegidor en trobar-se enfront de les escenes del film, ans bé sembla talment que visqueu una estona amb ells, compartint llurs penalitats. Són un seguit d'escenes doloroses, molt doloroses. Aquella joventut n'és segada quan tot just anaven a entrar a la vida; els desigs de viure els fa rebelar contra la sentència de mort que sobre ells pesa, i es defensen desesperadament de la mort que els envolta per tot arreu; hi ha moments que gairebé us venen ganes d'anar-vos-en i no acabar de veure-ho; però és saludable per l'esperit viure aquells dies d'horror. L'autor diu, en presentar el film igual que el llibre, que ningú hi vegi una censura ni una acusació; només la història d'una generació que passà... No ho deu entendre així el govern alemany, que ha prohibit la projecció de l'esmentat film dins el seu territori, per considerar-lo injuriós a llur exèrcit; aquest fet ens ha decebut molt respecte a dit país, que ha donat a la post-guerra un gran nombre d'escriptors pacifistes, quasi en totalitat ex combatents, tal com el mateix Remarque. El millor elogi que pot fer-se d'aquest film és dir que és la realitat mateixa. I en veure'l en servareu un inesborrable record d'aquelles col·lectivitats esfereïdes que mataven sense mai haver sentit una idea criminosa.

EDUARD EGEA

CARNESTOLTES

GROTESC de naixença, ventrut i rodanxó, abillat de casaca i calçacurt, esperrucat de blanc amb llaçada negre, guarnit de randes i broderies lluents, és com copsem nosaltres la indumentària d'aquest personatge inversemblant de l'esbronc desvergonyit, tingut per rei de la broma i del xibarri, que amb esbogerrada cara de panarra satisfet, ens convida a fruir de l'àpat de gresca que simultàniament ens ofrena, i a beure del vi de color de ses galtes d'home feliç que, entre bromes, ve a representar per uns dies a l'any la farsa més espeterrant que hom hagi vist, dintre un desgranament d'insospitades situacions dialogades per l'equívoc de personatges despresos de la pròpia personalitat, captivats per la figura estrafalària del símbol més groller, que sap endurse'n amb seductora ganyota el seguici de la jovenesa més riallera, sempre amatent a la recerca de l'alegria saturada de disbauxa, que sota la faç emmascarada dóna ales a la retinguda picardia i a l'atreviment, pensant que, darrera d'ella, vindran prous dies per purgar el pecat, si és que ja prèviament no hi ha hagut

qui, vetllant per la saviesa bíblica, no ha pregat el perdó dels qui, per divertir-se, no reparen en el que fan.

Dies de músiques, cançons, pensades. Es l'únic temps que l'activitat vilatana es manifesta més febrosament, per continuar la seva tradició, gairebé passada de moda, l'últim badall de la qual no es deixa veure per ara i tant.

Aquí l'home poderós, l'home més aburgesat, sabia, en semblants dies, deixar de recó les vestimentes serioses per disfressar-se, a l'estil de la gatzara encomanadissa del Carnaval, que titlla de cursi i ridícula a la joventut que, prenent-se la vida present en el seu aspecte més formal, no ha sabut aprofitar-se de l'ocasió per divertir-se.

Es pel Carnaval, on el decrèpit hi disfruta de la bromada de gràcil donzella, i la vella, de la sorpresa de l'inexpert jovincel ignorant del nombre d' anyades que porta recolzades del seu braç.

En aquesta graciosa farsa que tots els cridats ens disposem a intervenir, els papers hi són invertits. El sexe dèbil s'hi representa amb tota llur fortalesa, i el fort, per la feblesa impròpies.

PIULAR

LOCOMOTORES DE VAPOR RECALENTAT

TREBALL PRÁCTIC EN LES MATEIXES

EL treball en aquestes màquines, com en totes, per ésser econòmic i a l'ensems no influir perjudicialment en la duració de la placa tubular i caldera en general, deu ésser, parlant en termes de carrilaire, amb palanca la més reduïda possible, (noti's que l'anomenada simplement palanca fa referència a la palanca o cargol de canvi de marxa), sense, però, arribar al límit de què el carbó no pugui cremar en les condicions necessàries per a una bona combustió, per no tenir prou tiratge la màquina, i portant el regulador el més obert possible: de totes maneres és recomanable en aquestes màquines no treballar a menys d'un 30 per 100 d'admissió. Tot l'anotat, hem de convenir que influeix notòriament en el consum del veritable vapor recalentat, ja que serà fàcil de comprendre que, estant obert el regulador i reduïda la palanca, el vapor quedarà un espai de temps entretingut dintre els elements recalentadors, el qual donarà com a resultat el millor aprofitament en el període d'expansió; altrament, un cert número de graus de calor són llençats inútilment a l'atmòsfera en perjudici de l'economia.

En rampes fortes on el treball de la màquina és doblement fort, convé més encara tenir en compte aquesta norma, car és on més ha de donar el resultat volgut pel maquinista.

Cal també que per *treballar* en aquestes condicions no descuidem la conducció del foc. Aquest haurà d'ésser el més viu possible, procurant no portar munts apagats, per dues causes : la primera és de què es consumeix una certa quantitat de carbó sense haver donat el rendiment calorífer que li és exigit, i com a

conseqüència priva de què als tubs de gran diàmetre i recalentadors hi arribi el calor necessari, adès malmés per rescalfar el vapor en les degudes condicions tècniques.

Ara bé, tot el que s'ha dit, pot agafar-se com a norma rutinària obligada? Crec sincerament que no, car hem de tenir en compte que les distribucions no poden ajustar prou bé i per la major fluïdesa del vapor recalentat, les fugues naturals que s'ens presentarien en vapor saturat per l'ajustatge deficient de les mateixes, poden, en el cas que estem tractant, influir seriosament en el desgast de la màquina; el maquinista, però, tindrà el criteri suficient per a comprendre la manera més adequada en què ha de treballar, a cada moment, com així ho farà al seu lliure albir. Es recomanable, també, el no treballar amb massa aigua a la caldera, ja que de no ésser així, el vapor arriba molt humit als elements recalentadors i així aquests no donen el resultat exigit, per no donar més que un vapor sec.

P. A. X.

NOTICIARI

DE LA SECCIÓ ESPORTIVA

La Junta de la Secció Esportiva de la nostra Associació, ha quedat constituïda com segueix:

President, D. Josep Oriol Miquel; Vice-president, D. Josep A. Ribot i Brunet; Secretari, D. Vicents Viñalonga i Moros; Tresorer, D. Antoni Freixas i Rocasalbas; Comptador, D. Antoni Fortuny i Nicolau; Vocals: D. Josep Artigas, D. Joan Hurtós, D. Esteve Alimbau, D. Artur Planas i D. Joan Soler.

Desitgem que el millor encert presideixi la seva actuació.

EMILI JUNOY

El passat mes de gener morí a Barcelona l'ex senador del regne, D. Emili Junoy, rellevant personalitat catalana qui gaudia de general prestigi per les dots de talent i de bondat que l'adornaven.

La premsa barcelonina dedicà sengles notes necrològiques a la seva bona memòria, havent estat molt sentida la seva mort entre totes les classes socials.

En fer-nos ressó del seu traspàs, expressem la nostra condolença a tota la família, i en particular al nostre estimat amic i distingit escriptor D. Josep M. Junoy, germà del finat.

UNA VISITA

El dia 8 del present mes de febrer foren hostes d'aquesta vila, els senyors D. Francesc Moragas i Barret i D. Lluis Solà, director general i secretari del Consell directiu, respectivament, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

Visitaren, entre altres institucions, l'estatge social de l'Ateneu, on els hi feu els honors de la visita el nostre volgut consoci i president de la Comisió d'Educació de l'entitat, D. Jaume Inglés, quedant els visitants molt complaguts i tenint mots d'elogi per la tasca que realitza el nostre popular centre de cultura.

NECROLOGIQUES

A darrers del mes passat morí a Barcelona el nostre compatrici Dr. D. Sebastià Puig i Puig, canonge de la Seu barcelonina.

El finat, que havia ocupat càrrecs enlairats en el Bisbat de la capital catalana, dels quals s'en feu mereixedor per sa il·lustració, havia conquerit també, en el món de les lletres, un prestigi ben guanyat.

Erudit bibliòfil i escriptor, donà a llum diverses obres, havent-se de remarcar la que escriví dedicada al poeta Manuel de Cabanyes, que li valgué els elogis de la crítica.

L'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, premià els mèrits literaris del nostre malaurat compatrici, elegint-lo per ocupar un setial a la docta casa.

Descansi en pau i rebi la família la nostra condolença, i en particular el noetre volgut consoci D. Vicents Miret i Marqués, nebot polític de l'il·lustre finat.

— El nostre volgut consoci D. Enric Mercader i Carbonell passa per la pena de la pèrdua de la seva mare D.ª Teresa Carbonell i Sabrià.

Amb motiu tan trist, expressem a la família el nostre sentiment.

— Ha mort en aquesta vila la nostra compatrícia D.ª Concepció Mestres i Marcé, mare i àvia respectivament dels nostres volguts consocis D. Antoni Rius i Roig i D. Anton Rius i Soler, i àvia política del nostre bon amic D. Josep Ferrer i Ballester, als quals, així com a la demés família, expressem el nostre sentiment.

— Molt jove encara, i quan la vida li oferia afalagadores prometences, morí el nostre compatrici D. Angel Gonzàlez i Blanco.

Al seu pare D. Leocadi, volgut consoci nostre, a la seva mare i als seus germans Antoni, Leocadi i Josep, també estimats consocis, i a la demés família, expressem la nostra condolença.

— Al nostre apreciat consoci D. Antoni Roig i Balaguer i a la demés família, trametem el nostre condol per la pèrdua irreparable que han experimentat amb motiu de la mort del seu germà polític D. Francesc Alemany, mort a conseqüència d'un accident desgraciat ocorregut als tallers del ferrocarril.

— Des d'aquestes columnes ens fem ressó del traspàs de D. Joan Gàlvez i Miralles, pare de D. Joan i D. Manuel Gàlvez i Cabrera, i pare polític de don Jaume Mestres i Grau, estimats consocis nostres, als qui testimoniem el nostre condol.

Impremta Econòmica, Plaça Constitució, 10. — Vilanova i Geltrú

Academia COTS

MONTADA A SIMILITUD DE LAS GRANDES INSTITUCIONES DE ENSEÑANZA COMERCIAL E IDIOMAS DEL EXTRANJERO - PROFESORADO PRACTICO ESPECIALIZADO, DE RECONOCIDA PROBIDAD, EXTRANJERO PARA LOS IDIOMAS

Casa central :

Avenida Puerta del Angel, 38

Apartado 782 **Teléfonos 18953 y 75303**

B A R C E L O N A

CLASES SELECTAS. - Distintos salones aulas para la separación de ambos sexos, con todo el confort apetecible.

ASIGNATURAS : **Letra Comercial, Ortografía, Correspondencia** particular y comercial, **Aritmética y Cálculo Mercantil, Clasificación y Archivo, Prácticas de Escritorio, Teneduría** de conformidad a las leyes tributarias y **Libro de Ventas, Mecanografía** en todos sus aspectos, **Taquigrafía, Dibujo, Francés, Inglés y Alemán.**

Clases generales, cuota módica. Clases particulares para personas respetables. Clases para la mujer, a 5 pesetas mensuales una hora diaria. Clases generales alternas para JOVENES Y SEÑORITAS, convenientemente separados, de **Mecanografía, Taquigrafía y Francés,** a 5 pesetas mensuales.

Cursos rápidos. **PERITAJE Y PROFESORADO MERCANTIL Y BACHILLERATO.** La Academia Cots COLOCA oportunamente a sus alumnos dignos y capacitados.

Clases a propósito para **atrasados** por efecto de enfermedad u otras causas.

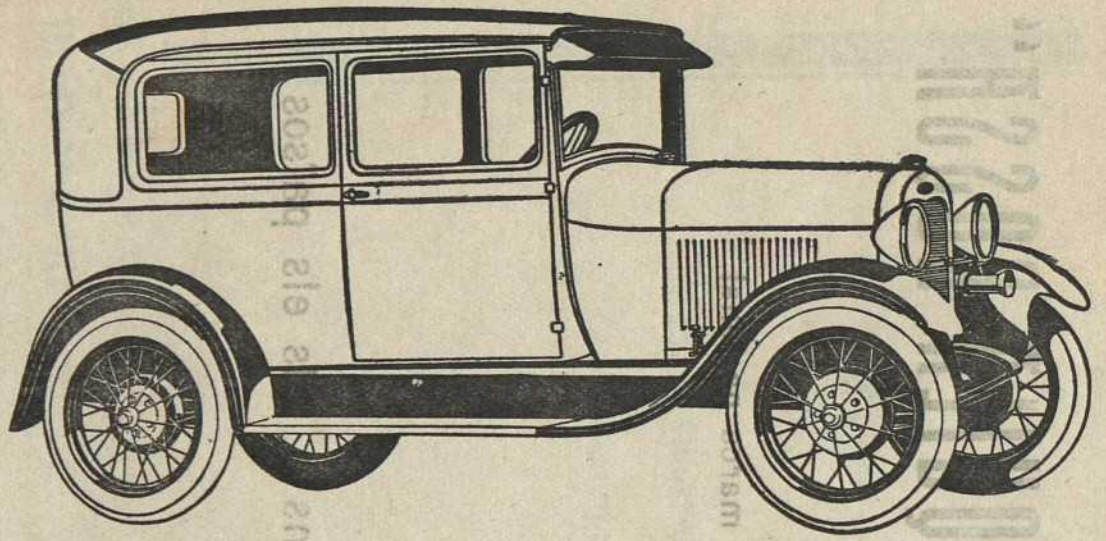
IMPREMTA ECONOMICA

Plaça de la Constitució, 10 - VILANOVA I GELTRU

IMPRESOS PER AL COMERÇ, LA INDUSTRIA, OFICINES, CASES DE BANCA, SOCIETATS, ETC.

ARTICLES PER A ESCRIPTORI - PAPERERIA - ENQUADERNACIONS - MATERIAL PER A DIBUIX I ESCOLAR

PERFECCIO - RAPIDESA - PREUS REDUITS

Talleres CABA

Agencia Oficial del

Lincoln Ford Fordson

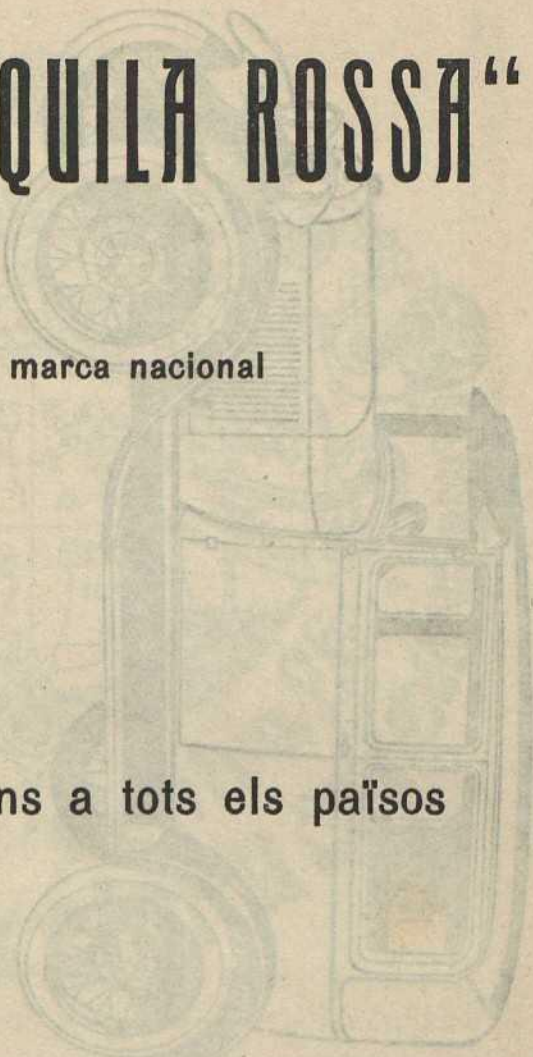
AUTOS - CAMIONES - TRACTORES

Membrillo, 11
Teléfono 127

Villanueva y Geltrú

Vermouth "AQUILA ROSSA"

La primera marca nacional

Exportació de vins a tots els països

J. VENTOSA ROIG

VILAFRANCA DEL PENEDÉS - BARCELONA - MADRID

Useu una

Conway Stewart

l'estilogràfica econòmica

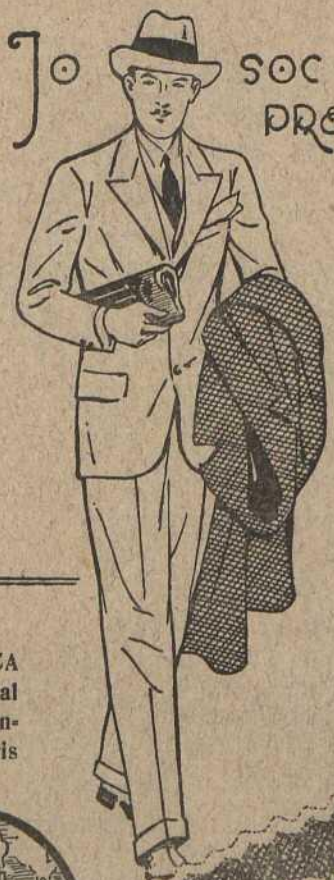
d'absoluta garantia.

Venda exclusiva a Vilanova :

Impremta Econòmica

Plaça de la Constitució, núm. 10

JO SOC UN HOME MOLT PRACTIC I ECONOMIC

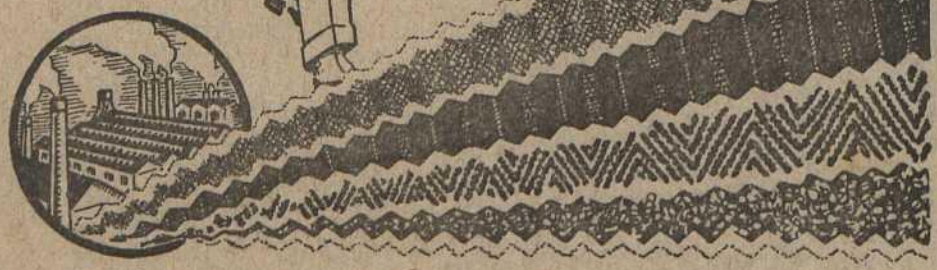
HE SATISFET EL MÁXIM
DELS MEUS DESITJOS
COMPRANT ELS

PANYOS

PER ALS TRAJOS I
ABRICS A LA GRAN
PANYERIA

LA TEXTIL CATALANA

DE LA FÁBRICA
directament al
consumidor, sen-
se intermediaris

Trinxeres des de **35 pessetes**

Esplèndids assortits d'estams garantits des de **40 Ptes.** «corte».

PER A OBTENIR UNA BONA CONFECCIÓ
disposem d'un excel·lent tallador de primer ordre i sols cobrem
60 i **75 Pessetes** per les bones «hetxures» d'un vestit.

Panyos - Novetats - Confeccions

La Textil Catalana

Plaça de l'Angel, 1 · BARCELONA · Via Laietana, 25